

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Begäret som förändringskraft

Nyqvist, Yasmin

Published in:
Ny Tid

Published: 19/12/2021

Document Version
Accepted author manuscript

Document License
Publisher rights policy

[Link to publication](#)

Please cite the original version:

Nyqvist, Y. (2021). Begäret som förändringskraft: [Recension av Minna Lindeberg: *Norrskan i skallen*. Förlaget 2021]. *Ny Tid*, (12), 58. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2022120168459>

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Begäret som förändringskraft

I *Norrskan i skallen*, den erfarna barn- och ungdomsboksförfattaren Minna Lindebergs fristående uppföljare till *När vi blev vuxna* (2018), möter vi ett bekant eccentrict persongalleri. Jagberättaren Nadja Nubb har blivit sexton. Fortsättningsvis hänger hon för det mesta på Möllevägen 7 hos bästisen Carolus Savander, på pricken fångad av Lindeberg som en gänglig, lite nördig, smått hyperaktiv, intelligent och omtänksam ung man. Till bilden hör, förutom Carolus åldrade pappa Torsten Savander, denna gång även babyn Mattis, barn till Carolus utlevande och temperamentsfulla storasyster Joanna och entreprenören och alfamannen Janek Järvinen som har stuckit till Kalajoki och startat trädgårdsföretag. Då Joannas krafter och intresse för Mattis är begränsade, är de två tonårskompisarna hans främsta vårdnadshavare.

Handlingens centrala karaktär är dock Ilta Vuori, Nadjas heta förälskelse och Janeks granne och trädgårdshjälp i Kalajoki. Tanken på Ilta skapar ”invärtes sexattacker” hos Nadja, och hon vill inget hellre än att vara i hennes närhet. Dessvärre är relationen, som Facebook skulle säga, ”komplicerad”. Ilta är, som Carolus etablerar redan på första sidan, ”sjuttio procent harassing bully” och leker med Nadjas hjärta i ett klassiskt maktspel där värme och kyla avlöser varandra. Ilta skyller sitt beteende på det norrsken man har i skallen då själen gått i tusen bitar. Dessutom finns ju Iltas riktiga flickvän, den vackra och varma Noor Adali som Nadja varken kan eller vill tävla med.

Om *När vi blev vuxna* karaktäriserades som en tygellös och sprudlande skröna, svår att målgruppsbestämma på grund av sin djärva hantering av vuxenteman som sex, våld och död sedda ur en fjortonårs perspektiv, så är tonen i *Norrskan i skallen* allvarligare och mer traditionell. Visst finns här det för Lindeberg kännetecknande anarkistiskt humoristiska sättet att skildra svåra omständigheter – själva det smått surrealistiska upplägget med två tonåringar som utan övervakning får, och vill, ta ansvaret över en liten baby är talande. Språket känns monikafagerholmskt med sina finlandssvenska personnamn med eccentric knorr och sin frejdiga flerspråkighet.

Huvudtemat som tar över då man kommit ungefär halvvägs visar sig dock vara den otroliga styrka som finns i ungdomlig förälskelse och erotiskt begär, och hur sömlöst sammankopplade dessa är med vuxenblivande och framväxande personlig integritet. Att temat är välbeprövat – tankarna går till en klassiker som Franks Wedekinds pjäs *Våren vaknar* och Benjamin Alire Sáenz’ prisbelönta ungdomsroman *Livets outgrundliga mysterier*, om ungdomlig, samkönad kärlek och lust – gör det inte alls mindre drabbande, för Lindeberg gör det så skickligt. Under ett besök i Kalajoki, då Nadja är nära att ge upp, tillbringar hon några dagar ute i skogen tillsammans med Ilta och Noor. I det liminala tillstånd som där uppstår kan gränserna överträdas, rollerna glömmas och begäret få fullt spelrum och bli en förändrande kraft. Lindeberg skildrar denna strävande transformation med en imponerande fingertoppskänsla och med några av de finaste sexscener jag läst. Om någon kritisk anmärkning måste ges, är det att transportsträckan till denna avgörande del av handlingen är så pass lång.

Norrskan i skallen
Minna Lindeberg
Förlaget 2021